

Barcelona City Dònut

Presentació dels resultats

Introducció

La humanitat ha fet front i ha de fer front a múltiples crisis: climàtica, pèrdua de biodiversitat, crisi econòmiques, desigualtats, pobresa, geopolítiques....

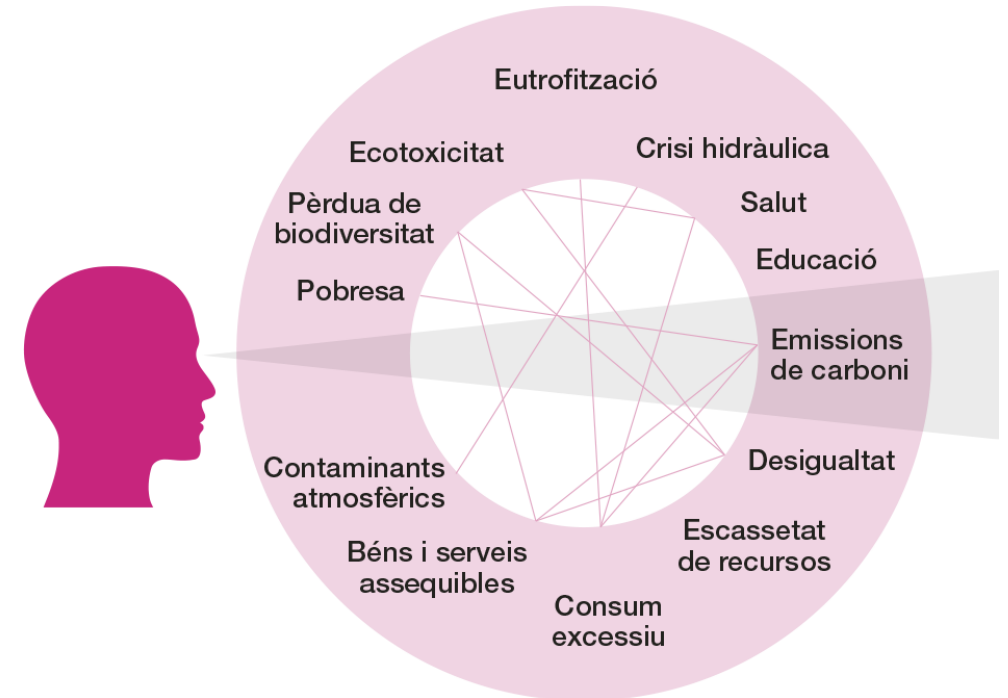
Sovint amb la sensació de crisis permanent

Cal evitar la visió focalitzada només en un únic problema de canvi climàtic, cal fer front a multicrisis

Múltiple visió, en pluralitat de dimensions socials i pluralitat de dimensions ambientals.

Segons Kate Raworth, per garantir la prosperitat l'economia ha d'assolir uns objectius.

Socialment justos i ecològicament segurs.

Evitar la visió del túnel del carboni.

Font: *environment analyst global*.

Introducció

L'economia del dònut és un model econòmic sostenible que combina el concepte de límits planetaris amb el concepte complementari de límits socials.

Va ser creat per Kate Raworth, una economista britànica que treballa en el desenvolupament sostenible.

El model es basa en la idea que els sistemes econòmics han de funcionar de tal manera que siguin sostenibles tant per a les persones com per al planeta.

El nom deriva de la forma del diagrama: un disc amb un forat en el centre. La massa que queda entre els dos anells –el dònut– és l'espai on la humanitat pot prosperar, un lloc “ecològicament segur i socialment just”.

Comparació de ciutats

Ciutat	L'Ajuntament està implicat?	Hi ha una coalició ciutadana de dònuts?	S'ha fet el retrat de la ciutat?	Han mesurat les quatre lents?	Va conduir a una política aprovada?	Què té d'especial aquest dònut?
Amsterdam	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Dònut pilot, primera política basada en un retrat de la ciutat, Dònut coalició ben organitzada i independent.
Brussel·les	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Sistema d'escala innovador: macro /meso/micrò/nano; explorant la lent GS mitjançant objectes quotidians.
Cornualla	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Roda de presa de decisions.
Barcelona	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	Desenvolupament d'una innovadora metodologia GS per mesurar les quatre lents.
Melbourne	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	
Berlín	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	
Leeds	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	
Copenhaguen	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	La majoria conservadora va votar el dònut de la ciutat.
Londres	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	
París	Verd	Verd	Verd	Verd	Verd	

Comparació de processos Dònut entre diferents ciutats.

Font: Ajuntament de Barcelona

Moltes altres ciutats i regions han començat a donar passos cap a l'Economia del Dònut.

Per ajudar-nos a definir el procés per Barcelona hem analitzat els processos d'Amsterdam, Regió de Brussel·les, Leeds i Cornualla.

A Amsterdam van treure un estratègia per l'economia circular.

A la Regió de Brussel·les van treballar a varies escales, fins a la micro, on analitzen objectes d'usos quotidià en clau 4 lents.

A Leeds van desenrotllar i re-enrotllar el Dònut produint així un imatge gràfica del retrat.

A Cornualla van desenvolupar una eina Dònut per la presa de decisions.

També hem mirat a mes casos de ciutats com Melbourne, Berlín, Copenhaguen, Londres i París.

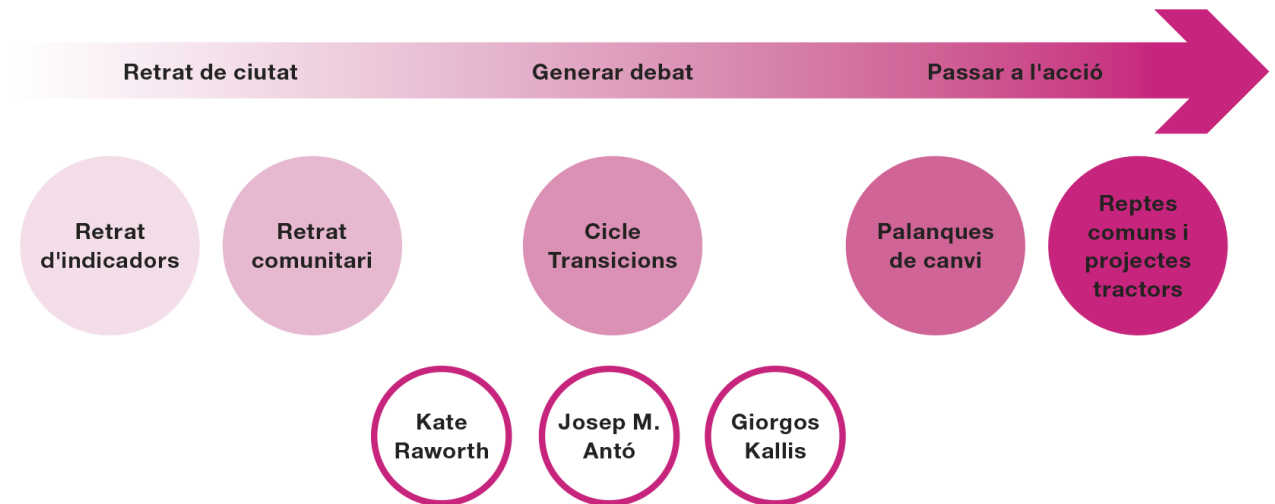
El procés a Barcelona per fases

El procés del dònut

Les accions preses en la fases 1 i 2 són una combinació de:

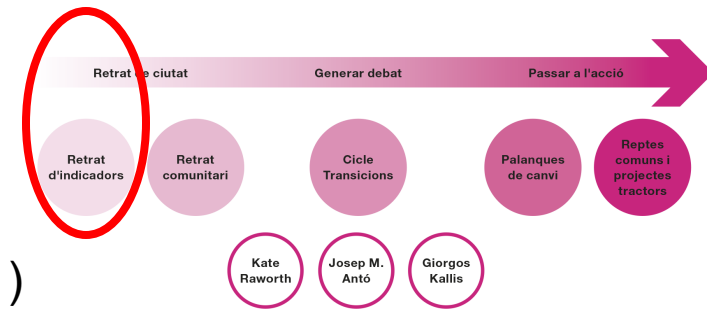
- Les eines proposades per la metodologia del DEAL –els retrats d'indicadors i comunitari i la eina palanques de canvi.
- La proposta de sensibilitzar la ciutadania amb debats públics –cicle transicions.
- El procés proposat per l'Ajuntament d'involucrar les entitats de la Xarxa B+S en tallers participatius –reptes comuns i projectes tractors.

Detall de la fase 2. Tallers, debats i conferències

Font: Ajuntament de Barcelona

Fase 1: recerca d'indicadors

La fase interna de recerca pel retrat d'indicadors (Maig-Novembre 2021) va pre-seleccionar més de 350 indicadors, la majoria de les lents locals.

Es va fer servir molt el treball ja fet amb els indicadors del Compromís i l'Agenda ODS2030.

Es van buscar els valors actuals i els valors objectiu.

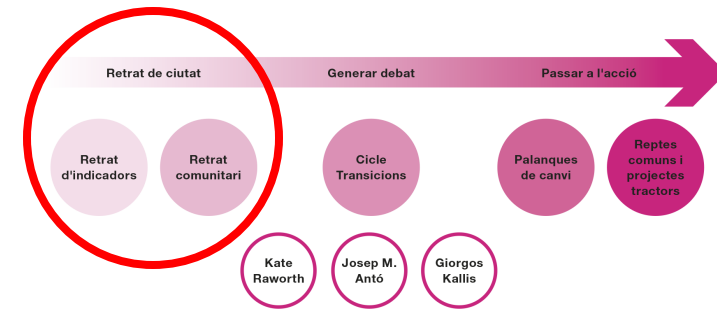
Es van considerar tant objectius legals, com objectius més ambiciosos.

Es va fer servir l'escala territorial més local per la qual es disposa de l'indicador.

Lent	Principal Font	Indicadors pre-seleccionats
Local Ecològica	Compromís 2012-2022	152
Local Social	Agenda ODS2030	189
Global Ecològica	"A good life for all" Revista <i>Nature Sust</i>	9
Global social	Desenvolupament propi de metodologia DEAL	12

Indicadors i fonts principals en la recerca de la fase 1.
Font: Ajuntament de Barcelona

Fase 2: procés participatiu

Retrat de ciutat

Es va començar amb el *retrat d'indicadors*, en un taller online amb experts (5 de Maig) amb la validació dels indicadors seleccionats en la fase de recerca interna.

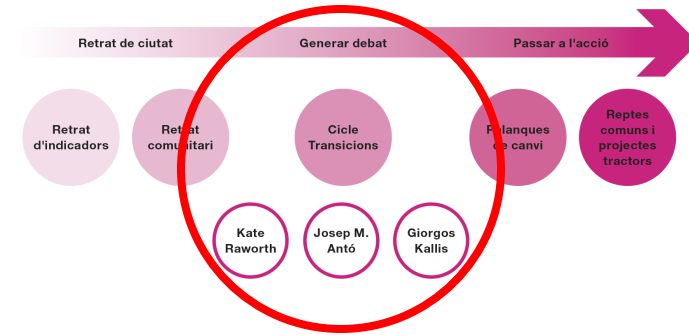
El *retrat comunitari* es va organitzar de forma presencial (26 de Maig)

Fotos dels tallers de la primavera

Font: Ajuntament de Barcelona

Fase 2: procés participatiu

Cicle transicions

El va obrir la Kate Raworth amb la conferència del 11 de Juny, explicant l'Economia del Dònut en el marc de la festa del medi ambient

El Josep Maria Antò va intervenir el dia 20 de Juny, en el pati del Institut d'Estudis Catalans

El Giorgos Kallis va parlar el dia 22 de Juny, també en el pati del Institut d'Estudis Catalans

Fotos dels debats del cicle transicions

Font: Ajuntament de Barcelona

Fase 2: procés participatiu

Passar a l'acció

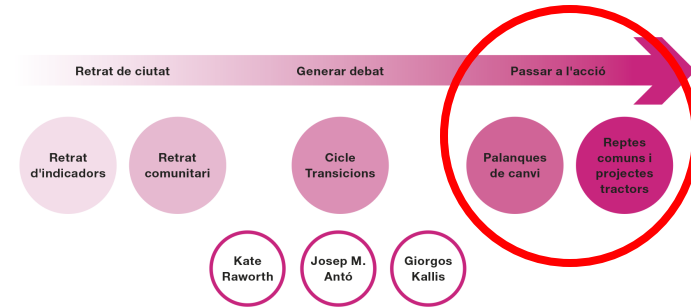
El taller palanques de canvi amb la Kate Raworth va rebre molta participació (10 de Juny).

A partir dels resultats dels tallers i del cicle transicions es van identificar 8 reptes comuns.

A la tardor es va convocar la xarxa de B+S pels dos últims tallers participatius

Dels 8 reptes, presentats el dia 8 de novembre en el tercer taller es van identificar idees per passar a l'acció.

En el darrer taller, del 29 novembre, les idees es van concretar en 5 projectes tractors.

Fotos dels tallers amb la Kate Raworth i de la tardor
Font: Ajuntament de Barcelona

4 Resultats

Resultats (I)

Retrat d'indicadors i representacions

Punt de partida: preselecció de més de 200 indicadors per les 47 dimensions que conformen les 4 lents; les dimensions de les lents locals tenen més d'un indicador.

Es van validar en el primer taller participatiu *online* del 5 de Maig.

Es relacionen valors actuals del indicador amb els valors objectius necessaris per situar-nos "dins del Dònut".

Es consideren objectius oficials, així com objectius més ambiciosos per un economia regenerativa e distributiva, fonamentats en la ciència.

Per la seva posterior representació en el dònut re-enrotllat es relaciona la

distància que cal recórrer per arribar a l'objectiu amb el dèficit social / excés ecològic que es representa en la imatge del Dònut re-enrotllat. Aquesta s'anomena "posició Dònut".

En el cas de les dimensions locals, es selecciona un indicador representatiu entre els molts que les conformen.

Es representen diferents formes de re-enrotllar el Dònut. En la seva representació completa, les lents locals apareixen en el semi-cercle inferior del Dònut i les globals en el superior; com sempre, els dèficit socials van cap a dins i els excessos ecològics cap a fora.

Resultats (I)

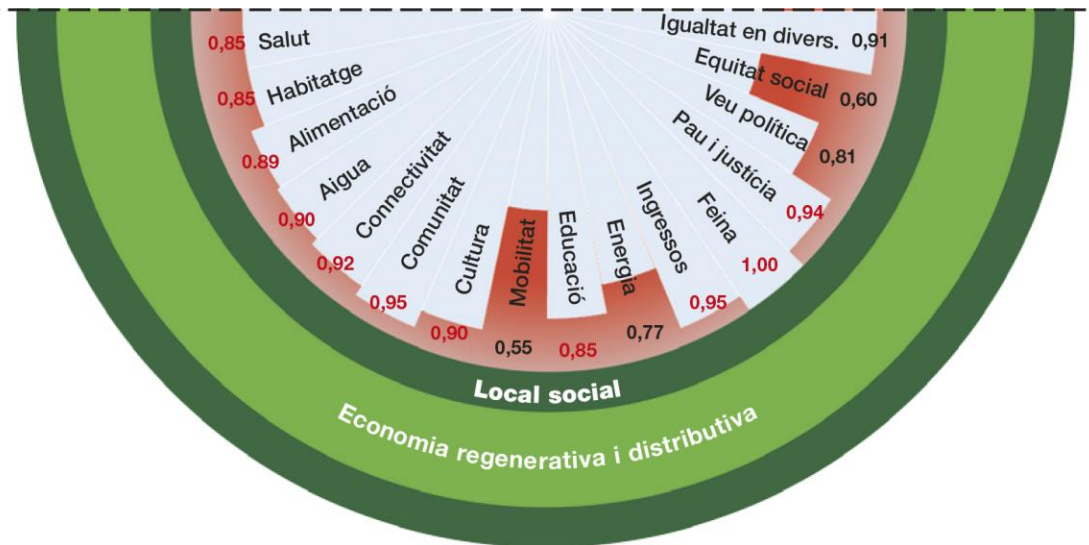
Retrat d'indicadors i representacions

Lent Local Social - LS

88 indicadors trets sobretot dels ODS 2030 per Barcelona.

No tots tenen valor actual o objectiu.

Es representen els 16 indicadors representatius de cada dimensió.

Lent local social re-enrotllada amb indicadors representatius.
Font: Ajuntament de Barcelona

1. Prevalença de mala salut mental o risc de patiment psicològic (%)
2. Proporció de famílies que destinen més del 40% dels seus recursos a les despeses d'habitatge
3. Llars que pateixen alguna o una elevada inseguretad alimentaria (%)
4. Risc de Pobresa hídrica
5. Ordinadors (portàtil i sobretaula)
6. Percepció de soledat
7. Percentatge població que no fa cap pràctica cultural de manera habitual
8. Seguretat viària: morts en accidents de trànsit atesos per la Guàrdia Urbana
9. Alumnes d'I3 matriculats en escoles públiques (%)
10. Persones que pateixen risc de pobresa energètica (%)
11. Població amb una taxa de privació material severa
12. Taxa d'atur a Barcelona (%)
13. Proporció de persones que han patit un conflicte de convivència (al barri o comunitat de veïns) el darrer any
14. Població amb gens o poc interès per la política
15. Índex de GINI
16. Percentatge de dones majors de 16 anys que han patit una situació de violència masclista durant el darrer any

Resultats (I)

Retrat d'indicadors i representacions

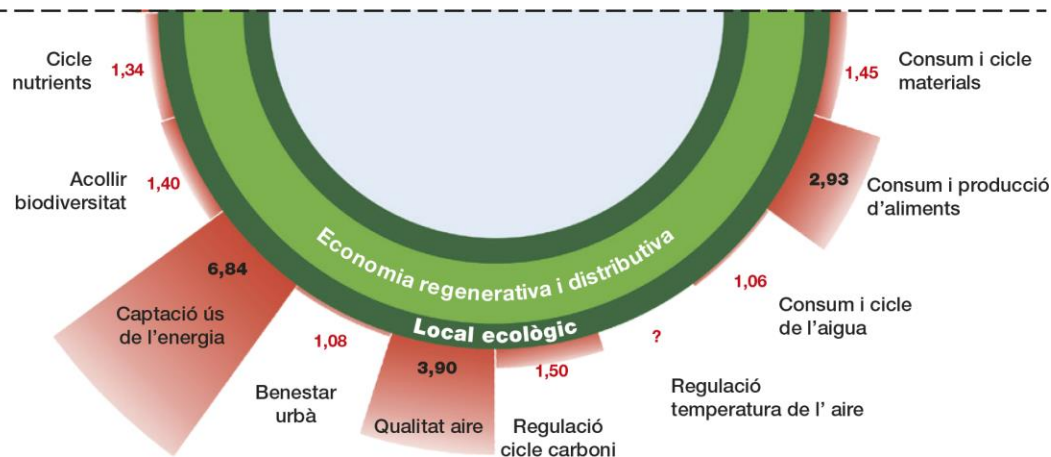
Lent Local Ecològica - LE

50 indicadors trets sobretot del compromís ciutadà.

No tots tenen valor actual o objectiu.

Es representen els 10 indicadors representatius de cada dimensió.

1. Valorització material dels residus municipals (%)
2. Dieta salut planetària: Consum carn AMB (kg/persona/any)
3. Consum domèstic d'aigua potable (litres/habitant/dia)
4. Regulació de la temperatura - efecte illa de calor
5. Emissions locals de CO₂ (CO₂eq/hab./any) [1992=100]
6. Mitjana mensual agregada per estacions de trànsit de NO₂ (en µg/m³)
7. Superfície de verd urbà per habitant (m²/hab)
8. Proporció de l'energia consumida a Barcelona que ha estat generada localment amb recursos renovables
9. Índex d'evolució poblacional de les espècies d'ocells autòctones (respecte 2005)
10. Fracció orgànica recollida respecte la generada (%)

Lent local ecològica re-enrotllada amb indicadors representatius.
Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

Retrat d'indicadors i representacions

Lent Global Ecològica - GE

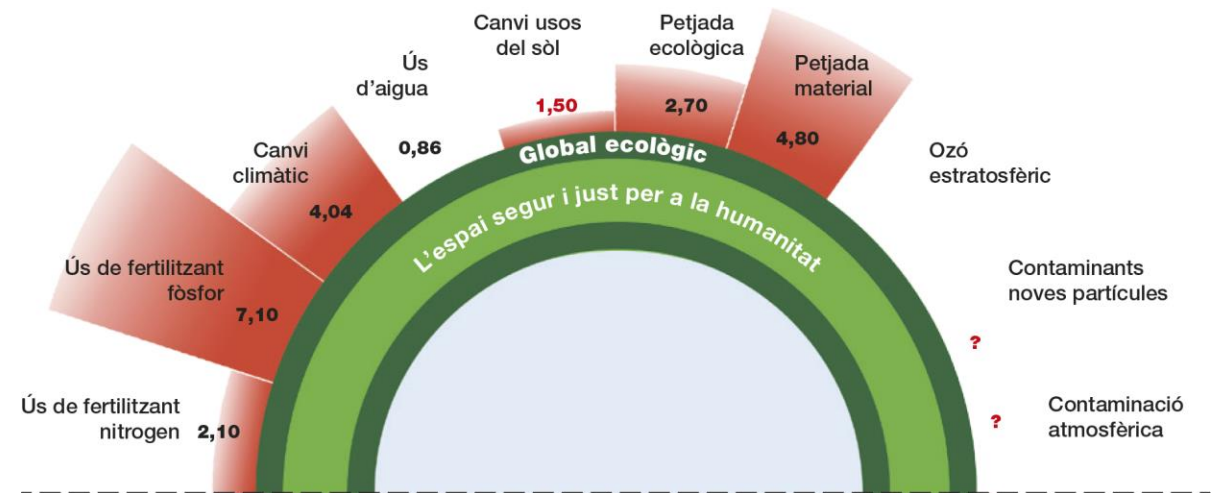
S'aplica a indicadors relacionats amb els límits planetaris coneguts.

Es calcula a partir del nostre consum, segon la font: *goodlife.leeds.ac.uk*

El que importem de fora, importa.

Les dades, a escala Espanya, es baixen a escala de ciutat, amb el supòsit que l'impacte ambiental es proporcional a la renda disponible per càpita.

A Barcelona es trepitgen la majoria dels límits planetaris.

Lent global ecològica re-enrotllat.

Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

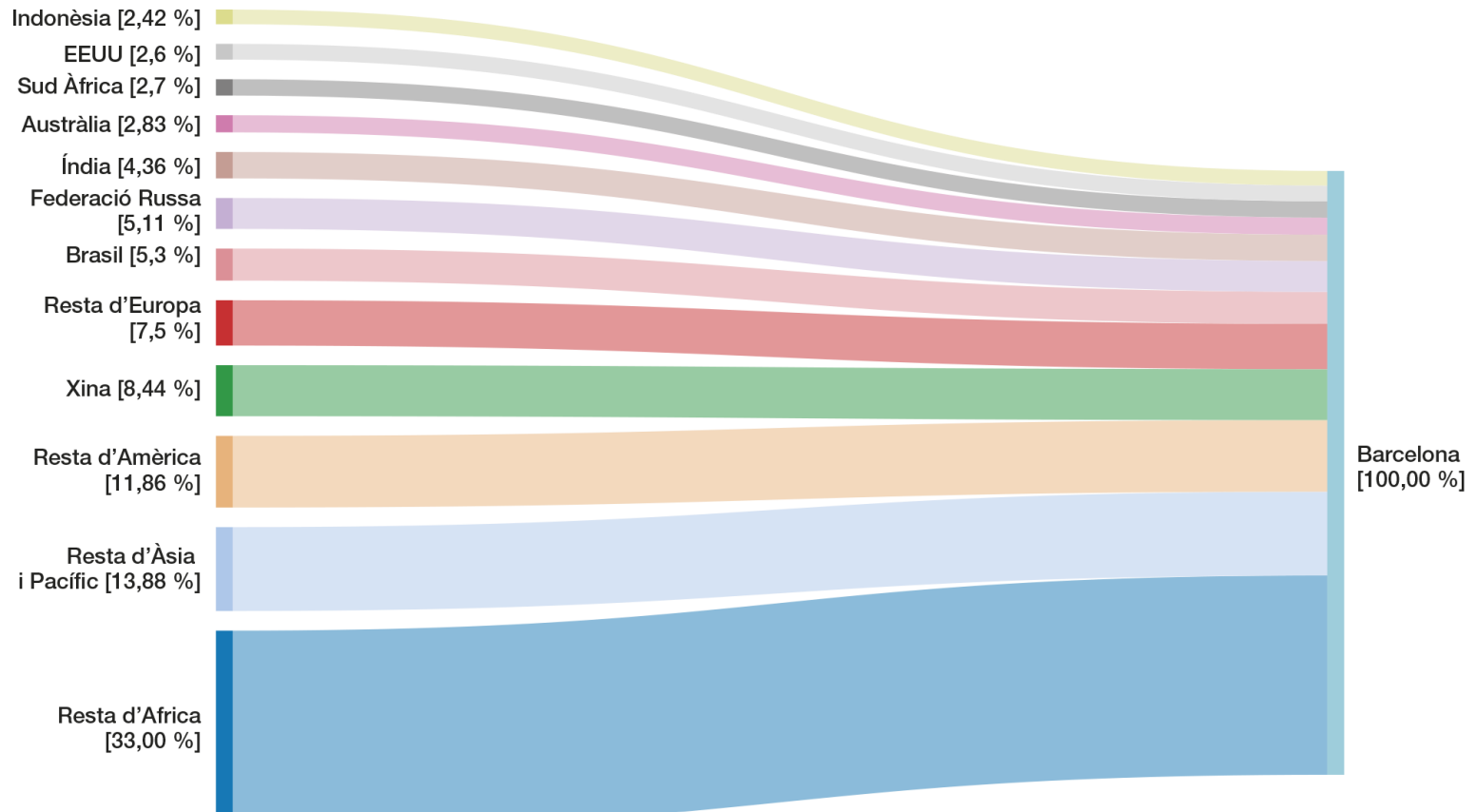
Retrat d'indicadors i representacions

Lent Global Social - GS

Metodologia desenvolupada per primera vegada de forma quantitativa

Es relaciona la nostra petjada material (lent GE) amb els països d'origen dels materials importats.

Per aquells països, es miren en la mateixa web goodlife.leeds.ac.uk els valors dels seus indicadors socials, es calcula la mitjana ponderada i es relaciona amb els valors objectius establerts en la mateixa web.

Principals àrees i països d'origen dels recursos incorporats en el consum de Barcelona.

Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

Retrat d'indicadors i representacions

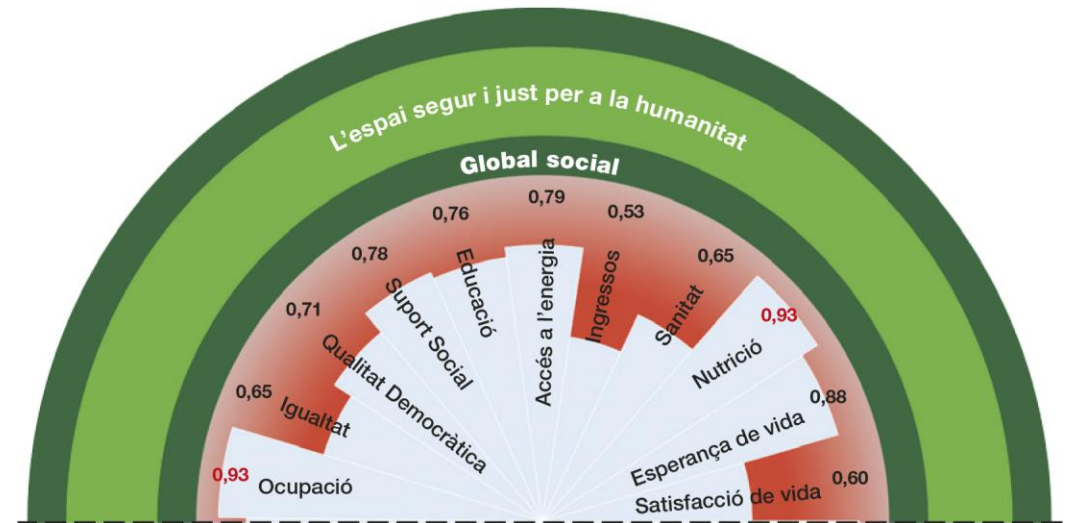
Lent Global Social - GS

Per tots els indicadors mesurats, i a excepció de l'indicador d'ocupació, les persones dels països origen dels materials importats viuen pitjor que a Espanya.

El nostre patró de consum no contribueix a la millora de la qualitat de vida en aquells països.

El nostre benestar social es regeix en l'explotació en altres països.

Indicador	Unitat de mesura	Valor objectiu	Mitjana ponderada	Posició donut
Satisfacció de vida	[0-10] escala Cantril	6,5	3,9	0,60
Esperança de vida	Anys de vida	74	65	0,88
Nutrició	Quilo calories per càpita per dia	2.700	2.533	0,94
Sanitat	Percentatge amb accés a sanejament millorat	95	62	0,65
Ingressos precaris	Percentatge de persones que guanyen >\$5,50 al dia	95	51	0,54
Accés a l'energia	Percentatge amb accés a l'electricitat	95	75	0,79
Educació	Percentatge de matrícula a l'educació secundària	95	73	0,76
Suport social	Percentatge amb amics dels quals poden dependre	90	70	0,78
Qualitat democràtica	[0-10] escala	7	5	0,71
Igualtat	Escala [0-100] (índex de Gini 0,3)	70	46	0,66
Ocupació	Percentatge de la població activa ocupada	94	87	0,93

Lent global social re-enrotllada, e valors dels indicadors.
Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

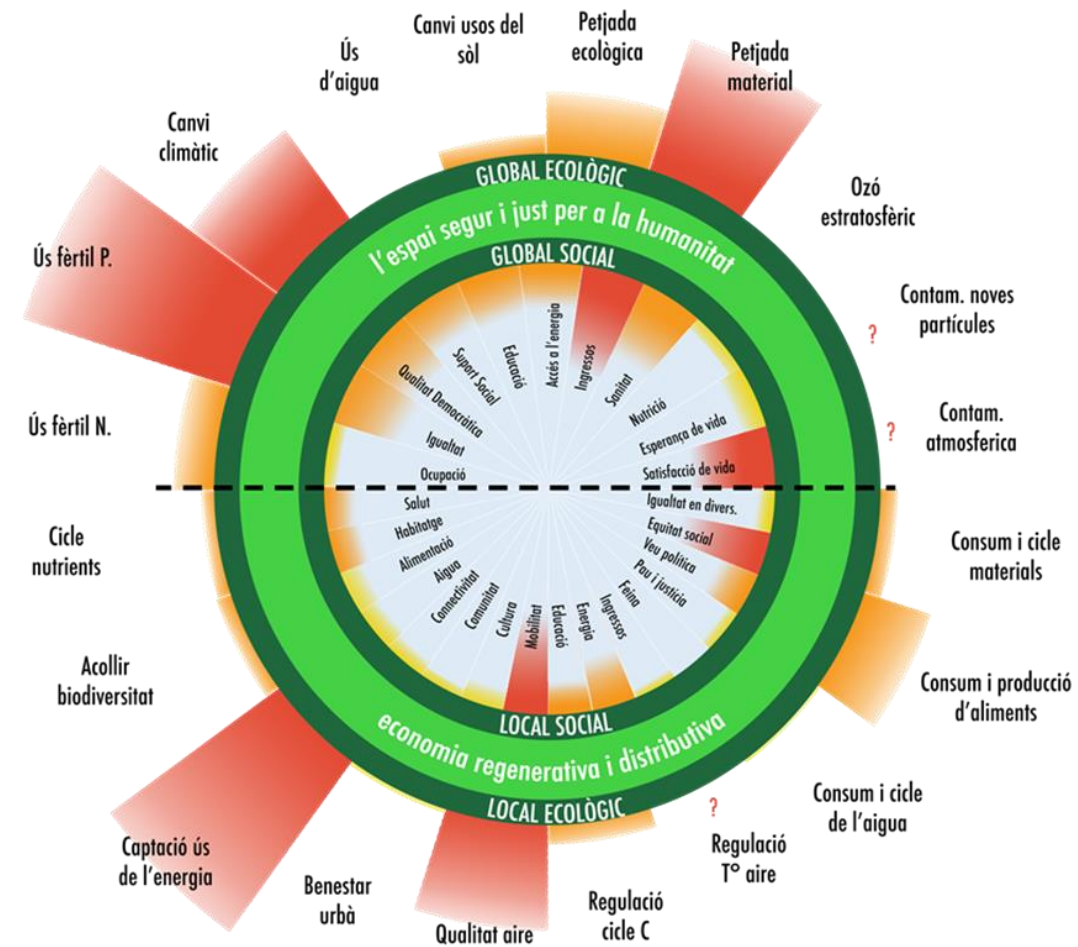
Retrat d'indicadors i representacions

El dònut de les 4 lents

En una sola imatge, i per primera vegada, hem representat el dònut amb les 4 lents re-enrotllades.

Les lents globals apareixen a dalt i les locals a baix.

Es veu com els dèficits/excessos més greus -senyalats en vermell i taronja- s'ubiquen en les dimensions de les lents globals.

Visió conjunta del dònut de les 4 lents re-enrotllades.
Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

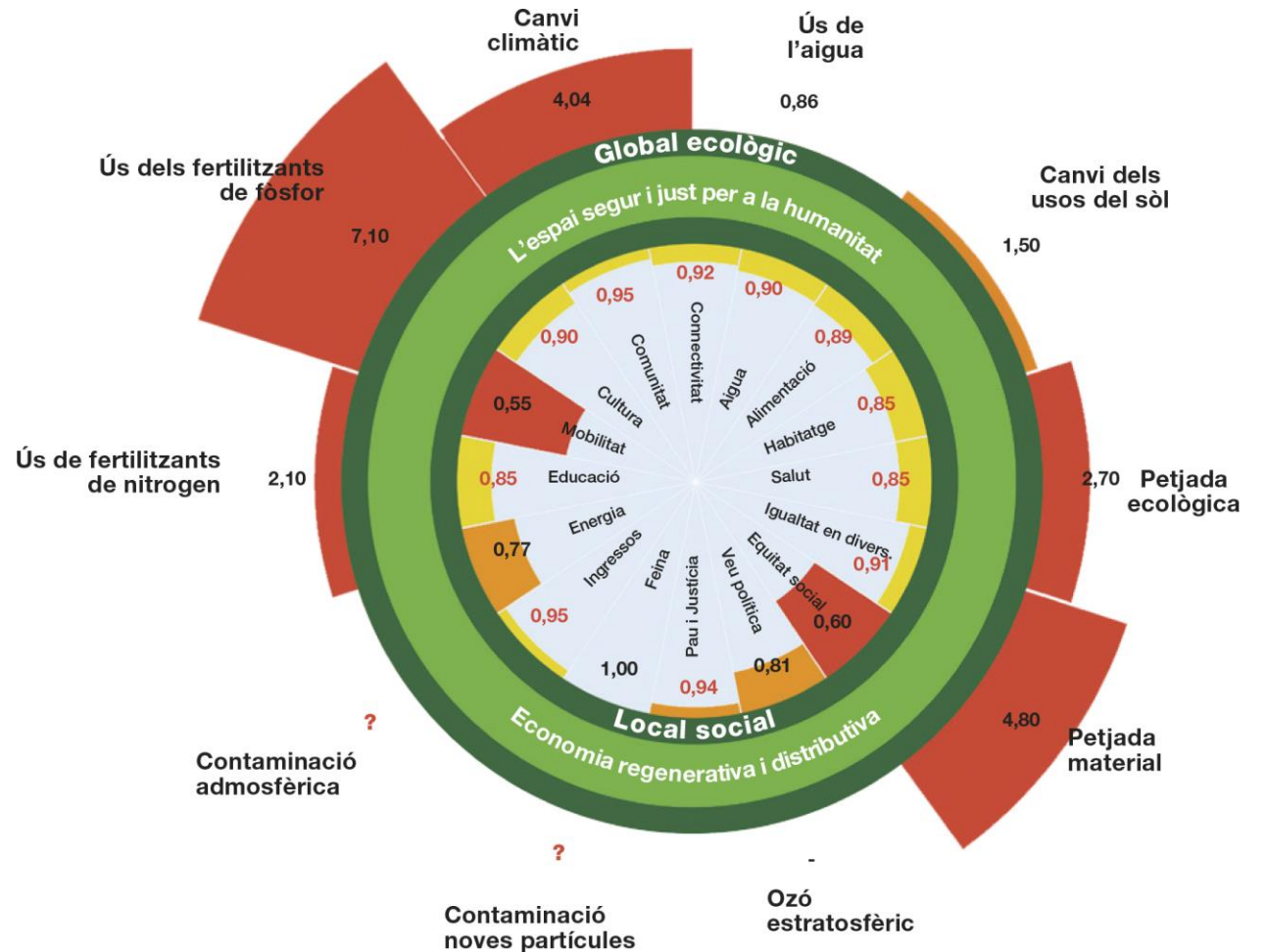
Retrat d'indicadors i representacions

El dònut clàssic amb les lents LS-GE

Aquesta representació, la més típica i coneguda, combina la lent local social amb la global ecològica.

S'ensenya com els principals reptes són de natura Ecològica.

Els resultats coincideixen amb els altres estudis publicats a la revista *Nature Sustainability*.

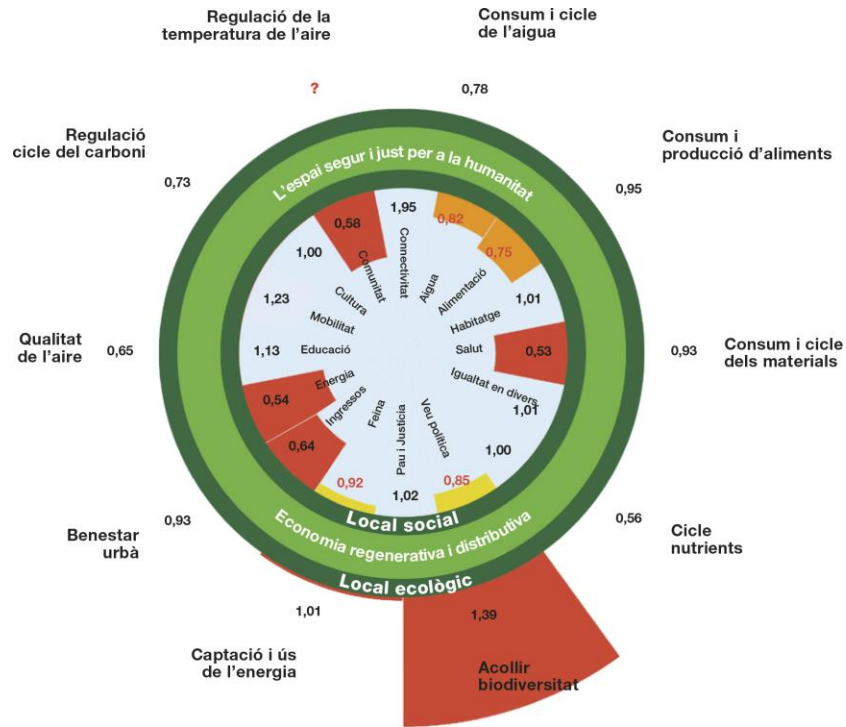
Visió conjunta del dònut de les 4 lents re-enrotllades.
Font: Ajuntament de Barcelona

Resultats (I)

Retrat d'indicadors i representacions

Evolució del dònut local – LE i LS entre 2000 i 2020

S'ha estudiat l'evolució dels indicadors dels quals es coneix l'evolució temporal al llarg dels darrers anys. Els indicadors de la lent ecològica han anat millorant –excepte la biodiversitat local. Cal seguir amb la feina feta. La meitat dels indicadors socials ha empitjorat, sobretot la salut mental i el risc de pobresa energètica.

Evolució indicadors Dònut de les 2 lents locals.
Font: Ajuntament de Barcelona

Indicador	Progrés dònut
Local social	
Risc de pobresa hídrica (de any 2011 a 2018)	0,82
Llars que pateixen alguna o una elevada inseguretad alimentària (%) (de any 2006 a 2021)	0,75
Persones que afirmen sentir-se sols sovint o molt sovint (de any 2020 a 2022)	0,58
Llars que disposen d'ordinador (portàtil i sobretaula) (de any 2000 a 2020)	1,95
Població que no fa cap pràctica cultural de manera habitual (%) (de any 2015 a 2021)	1,00
Alumnes d'13 matriciats en escoles públiques (%) (de any 2015 a 2021)	1,16
Persones que pateixen risc de pobresa energètica (%) (de any 2011 a 2021)	0,54
GINI (de any 2000 a 2020)	1,00
Taxa d'atur a Barcelona (%) (de any 2004 a 2022)	0,92
Proporció de famílies que destinen més del 40 % dels seus recursos a les despeses d'habitatge (de any 2016 a 2019)	1,01
Percentatge de dones majors de 16 anys que han patit una situació de violència masclista durant el darrer any (de any 2010 a 2016)	1,01
Polici amb una taxa severa de privació material (de any 2016 a 2020)	0,64
Morts en accidents de trànsit atesos per la Guàrdia Urbana (de any 2015 a 2019)	1,23
Proporció de persones que han patit un conflicte de convivència el darrer any (de any 2015 a 2020)	1,02
Prevalença de mala salut mental o isc de patiment psicològic (%) (de any 2001 a 2021)	0,53
Població amb gens o poc interès per la política (de any 2002 a 2021)	0,85
Local ecològic	
IEP de les espècies d'ocells autòctones (de any 2005 a 2019)	1,39
Superfície de verd urbà/habitant (m²/hab.) (de any 2000 a 2020)	0,93
Proporció de l'energia consumida a Barcelona que ha estat generada localment amb recursos renovables (de any 2015 a 2017)	1,01
Fracció orgànica recollida respecte la generada (%) (de any 2002 a 2021)	0,56
Consum domèstic d'aigua potable (litres/habitant/dia) (de any 2000 a 2021)	0,78
Valorització material dels residus municipals (%) (de any 2016 a 2020)	0,93
Consum carn AMB (kg/persona/any) (de any 2006 a 2021)	0,95
Concentració mitjana anual de NO ₂ (µg/m³) (de any 2005 a 2020)	0,65
Emissions locals de CO ₂ (CO ₂ eq/hab./any) [1992=100] (de any 2000 a 2018)	0,73

Resultats (I)

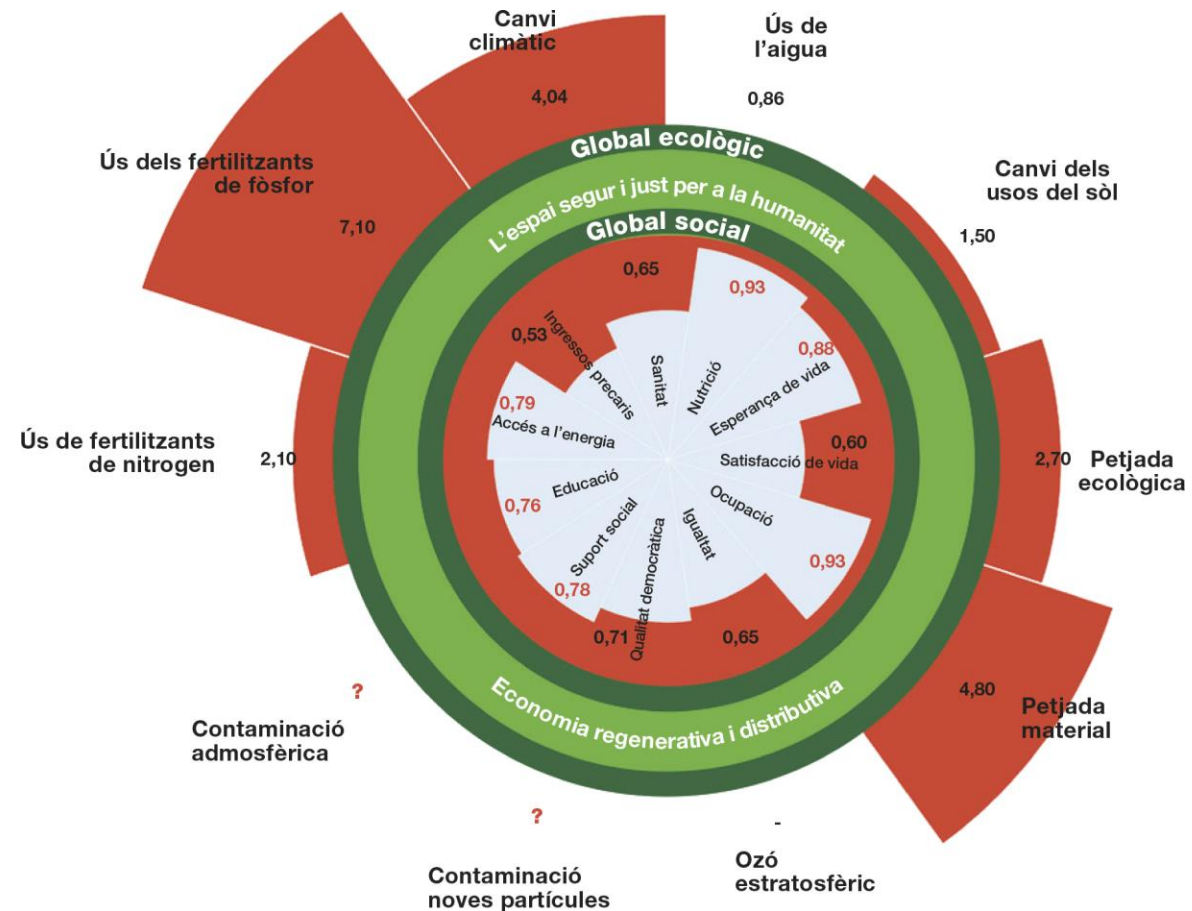
Retrat d'indicadors i representacions

El dònut ocult de les lents globals

En un món globalitzat els impactes, socials i ambientals relacionats al nostre model consumista es desplacen lluny dels territoris on es gaudeix del consum final.

El Dònut de les lents globals pretén ensenyar la dimensió d'aquests impactes invisibles.

Es també l'evidència de que els principals reptes són de natura global, passen lluny de la ciutat.

El dònut ocult de les lents globals.
Font: Ajuntament de Barcelona

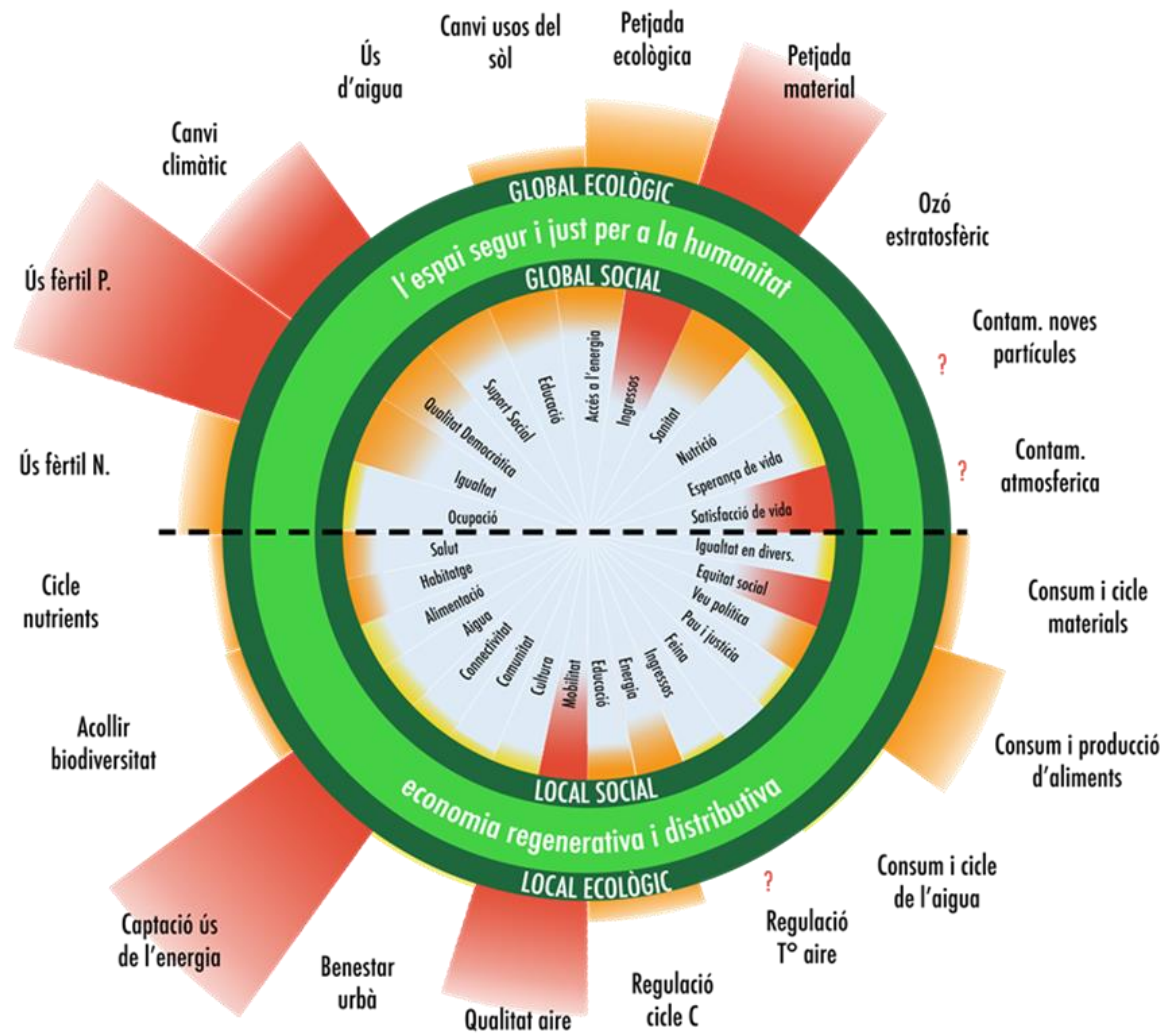
Principals reptes identificats

1. L'emergència climàtica.
2. La pèrdua de biodiversitat.
3. La salut planetària i de les persones.
4. El model alimentari.
5. El model de producció i consum.
6. L'accés a l'habitatge.
7. La mobilitat segura, sostenible i saludable.
8. El model energètic.
9. El model cultural i educatiu.
10. El tancament del cicle de l'aigua.

Incorporant també propostes del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i de l'Assemblea ciutadana pel clima

El Dònut Barcelona

Visió conjunta del dònut de les 4 lents re-enrotllades.

Font: Ajuntament de Barcelona